

Thorvald Staunings nytårstale

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

31. december 1941

Sted

Radiotransmitteret

Omstændigheder

Talen, der blev holdt i årsskiftet 1941-1942, var Staunings sidste nytårstale. Han døde fire måneder senere, d. 3. maj 1942.

»eller kommunistisk propaganda« er tilføjet af Stauning i hånden til den endelige taleudskrift.

Vi befinder os nu på tærskelen til det nye år, og det danske folk møder året med ønsker og forhåbninger, thi den nuværende tilstand i verden adskiller sig meget stærkt fra det, der stemmer med dansk ånd og følelse.

Det år, som nu rinder ud, er vel for så vidt forløbet bedre, end vi kunne have ventet det for et år siden, men dog er det stadig gået ned ad bakke med hensyn til befolkningens velvære, og udsigterne til fremtiden tyder stadig på mere tilbagegang, thi der bliver stadig større mangel på livsfornødenheder, og Danmark, som producerer sådanne, må stadig aflevere en del deraf til de befolkninger, som ikke selv kan producere det fornødne.

Året 1941 har været bedre end det foregående år med hensyn til beskæftigelse. Ved at båndlægge 5-600 millioner kroner har det været muligt at sætte mange arbejder i gang, med lån, tilskud og anden støtte fra statskassen, og vi venter nu ved årsskiftet, at der fremdeles vil være mulighed for iværksættelse af beskæftigelse, selv om arbejderne ligger langt borte fra det fag, som de beskæftigede har lært. Arbejde er bedre end understøttelse, og vi kommer forhåbentlig nærmere denne tilstand i året, som nu begynder.

Prisstigningerne er måske i hovedsagen standsede, men knapheden på varer, som man er vant til at forbruge, bevirker dog stadig, at der øves et tryk, som er højst ubehageligt, særlig for de små hjem med de yderst beskedne indtægter. Men dette er vilkår, som vi alle må indrette os under, når der er krig, blokade af havene og derfor mangel på både råstoffer og almindelige forbrugsvarer. Og krig er der, mere omfattende end vi før har oplevet, og denne krig vil sætte dybe spor

i menneskenes liv. Vi er så lykkelige at være uden for krigen, men vi føler dog krigen her i landet og har nu i snart to år levet under en fremmed krigsmagts besættelse. Det er godt, at denne besættelse udøves på hensynsfuld måde, men selvfølgelig virker den dog som en byrde, der tynger hele det danske folk, en byrde, som vi alle ønsker at blive fritaget for.

Men det er ikke nok, at besættelsesmagten viser en hensynsfuld optræden. Det er også nødvendigt, at man bøjer sig loyalt for denne magt og undgår udfordringer og konflikter. Landets regering og Rigsdag består og varetager befolkningens interesser på bedst mulig måde, men naturligvis medfører den tilstand, hvorunder vi lever, at politiske skridt kan blive fornødne, selv om de er af anden karakter end det sædvanlige; men sådanne bør ikke føre til ganske hensigtsløse demonstrationer, således som det skete for et par måneder siden, da 3-400 unge mennesker, åbenbart uden at vide, hvad der var foregået, demonstrerede i gaderne. Det danske folk er vel udviklet, modent, også i politisk henseende, og derfor virker demonstrationer kun som udtryk for mangelfuld, national disciplin.

Og hertil kan føjes, at den udbredelse af rygter, som formentlig hidrører fra udenlandske radioudsendelser eller kommunistisk propaganda, er forkastelig og burde undgås.

Det danske folk har andet og nyttigere stof at beskæftige sig med i tider som de nuværende.

En stor betydningsfuld opgave påhviler den danske nation, men skal vi atter opnå den tilsagte frihed og selvstændighed, så er sammen hold og disciplin nødvendig og anden adfærd kun til skade. Jeg hilser det danske folk, og jeg ønsker glædeligt og godt nytår for alle. Gid fred og forståelse må brede sig i verden, og gid Danmark må komme igennem disse tider uden skrammer og sår.

Kilde

Mellbin, E.F. & Mellbin, F.-M.S. (2011) Nu gælder det Danmark! Statsministrenes nytårstaler (1. udg.) København: Lindhardt og Ringhof Forlag

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Anden Verdenskrig, Nytårstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thorvald-staunings-nytaarstale-1942>